

Kapitalno budžetiranje u Ukrajini

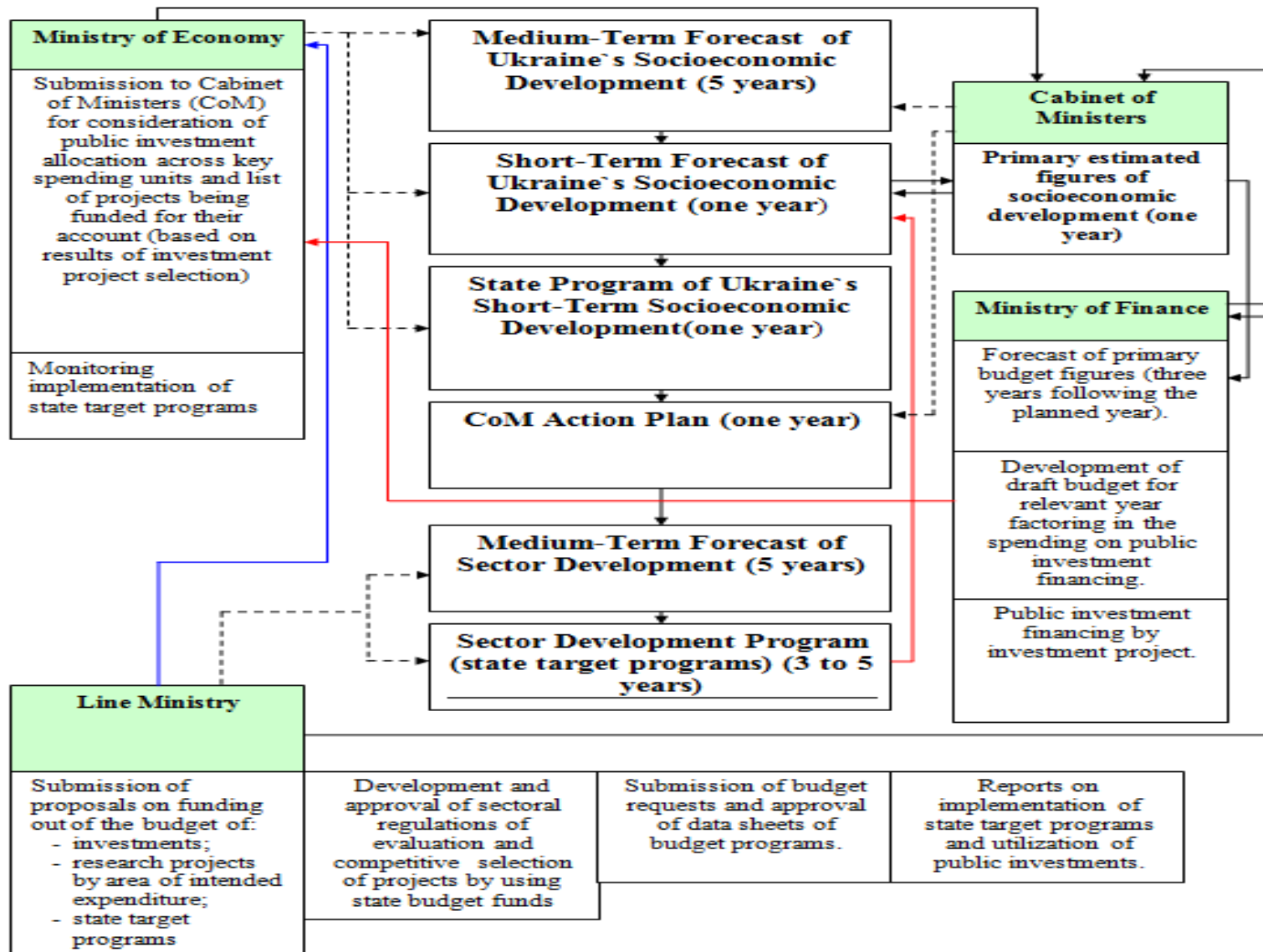
Anatoly Maksyuta, zamenik ministra za ekonomski
razvoj i trgovinu

Minsk, jun 2011.

Karakteristike kapitalnog budžetiranja danas

- Kapitalni rashodi kao udeo u BNP su znatno opali poslednjih godina.
- Novi projekti često imaju prioritet u odnosu na one koji su već započeti.
- Kombinacija strateškog planiranja i kapitalnog budžetiranja nije realizovana. Ne postoji jasna hijerarhija među dokumentima strateškog planiranja, niti korelacija između procesa kapitalnog budžetiranja i strateškog planiranja.
- Kapitalnu potrošnju planira Ministarstvo finansija (MF) zajedno sa glavnom jedinicom potrošnje, istovremeno sa izradom nacrtu budžeta dok Ministarstvo ekonomije (ME), koje je vodeća agencija za sprovođenje nacionalne investicione politike, nije uključeno u proces.
- Proces selekcije projekata počinje u godini kad je planirana njihova implementacija. Kao posledica, jednogodišnji budžetski ciklus dovodi do toga da mnogi projekti ostaju bez dovoljno sredstava ili nedovršeni.

Sadašnji sistem formiranja investicija i kapitalnih rashoda

Problemi u sistemu kapitalnog budžetiranja

- Sadašnji sistem kapitalnog budžetiranja ne omogućava efikasno korišćenje budžetskih sredstava dodeljenih za kapitalne investicije, niti omogućava sprovođenje društveno-ekonomske politike zemlje
- Stoga, neophodno je razviti nove pristupe za njegovo funkcionisanje. Mora se uspostaviti sistem formacije investicija zasnovan na jasnim strateškim prioritetima

Neophodne promene na kojima vlada radi

- Uspostavljanje odnosa između strategije i kapitalnog budžeta
- Usvajanje sistema projektne evaluacije i selekcije
- Usvajanje sistema upravljanja državnom imovinom

Redosled formacije predviđanja i dokumenata strateškog planiranja i budžetske potrošnje

- 1. Državni strateški plan razvoja** identifikuje:
 - Sektorske i multisektorske ciljeve
 - Aktivnosti predviđene za njihovo ostvarivanje
 - Izvore finansiranja
- 2. Ciljni državni programi** identifikuju aktivnosti za postizanje opštih i posebnih ciljeva izraženih u državnom strateškom planu razvoja

Redosled formacije predviđanja i dokumenata strateškog planiranja i budžetske potrošnje

3. Državni investicioni program (za 3 godine):

- Identifikuje oblasti javnih investicija i godišnje finansiranje
- Uzima u obzir podatke iz evidencije o imovini i aktivnosti upravljanja imovinom
- Razvijen je radi postizanja ciljnih državnih programskih ciljeva

Uspostavljanje odnosa između budžeta i plana strateškog razvoja

- 1) Samo projekti odobreni u okviru Državnog investicionog programa finansiraju se iz budžeta
- 2) U skladu sa odredbama Člana 21 nove verzije Zakona o budžetu, budžetska potrošnja se planira na 3 godine
- 3) Etape srednjoročnog investicionog kalendara treba da se koordiniraju od samog početka sa procesom planiranja budžeta

Glavne faze srednjoročnog kalendara javnih investicija

- **Faza I** (*prva polovina polazne godine*) – selekcija projektnih predloga (glavna jedinica potrošnje)
- **Faza II** (*Q3 – sredina-Q4 polazne godine*) – formiranje evidencije investicionih programa/projekata (npr, *MoE*)
- **Faza III** (*sredina-Q4 polazne godine– Q1 za godinu koja prethodi planiranoj*) – određivanje limita potrošnje za investiciju i krajnjeg iznosa garancija (ME, MF)

Glavne faze srednjoročnog kalendara javnih investicija

- **Faza IV** (*Q2 – sredina-Q3 za godinu koja prethodi planiranoj*) – raspodela investicija među glavnim jedinica potrošnje (ME); kompilacija budžetskih programa (glavne jedinice potrošnje); razvijanje projektnih predviđanja (glavne jedinice potrošnje)
- **Faza V** (*sredina-Q3 – kraj godine koja prethodi planiranoj*) – ME učestvuje u razmatranju i usvajanju zakona o državnom budžetu u delu koji se tiče investicija

Glavne faze srednjoročnog kalendara javnih investicija

- **Faza VI (*Q1 planirane godine*)** – glavne jedinice potrošnje obezbeđuju odobrenje baza podataka o budžetskim programima sa indikacijom o sredstvima neophodnim za završetak investicionog programa/projekta
- **Faza VII (*Q2 – Q4 planirane godine*)** – glavne jedinice potrošnje:
 - Kompletan razvoj projektnih predviđanja (po potrebi);
 - Izvršenje investicionog programa/projekta

ME (ili bilo koja druga ovlašćena agencija):

- **Organizuje, obezbeđuje i prati planiranje i raspodelu kapitalnih rashoda za investicione projekte/programe:**
- Vršiti selekciju projektnih predloga podnetih od strane glavnih jedinica potrošnje;
- Registruje odabrane projekte i kontinuirano ažurira evidenciju;
- Osigurava proces upravljanja imovinom i održava imovinsku evidenciju;
- Identifikuje i koordinira ukupnu planiranu potrošnju za investiciju sa MF;
- Dostavlja dopis o odobrenju projekta glavnoj jedinici potrošnje, na osnovu kojeg jedinica priprema relevantni budžetski program i budžetski zahtev;
- **Učestvuje u monitoringu i evaluaciji učinka budžetskog programa.**

Glavne aktivnosti neophodne za uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja budžetskim sredstvima

1. Inventar imovine u svojini državnih preduzeća i institucija koje država finansira i formiranje Centralnog imovinskog registra
2. Razvoj i implementacija analitičkog sistema i evaluacije efikasnosti upravljanja imovinom
3. Razmatranje rezultata u planiranju investicije.
4. Uvođenje srednjoročnog plana za upravljanje imovinom, kao deo javne investicije
5. Uspostavljanje procedure za formaciju budžeta uračunatog u Program javnih investicija
6. Usvajanje srednjoročnog kalendara
7. Uspostavljanje procedure za selekciju investicionih projekata
8. Uvođenje odgovarajuće upravljačke strukture (optimizacija strukture, definisanje odgovornosti učesnika, postavljanje procedura, itd).
9. Obuka zaposlenih
10. Razvoj neophodnog softvera.

Reforma kapitalnog budžetiranja treba da rezultira novim pojednostavljenim sistemom koji će poboljšati efikasnost javnih investicija

